

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **O. Š.**, bývajúcej v K., proti žalovanému **C. Š.**, bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. A. B., advokátkou v Ž., **o zaplatenie 279,03 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 9C 330/2002, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 10. decembra 2007 sp. zn. 9Co 17/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca (súd prvého stupňa) rozsudkom z 24. októbra 2006 č. k. 9C 330/2002-140 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni za roky 1998 až 2002 sumu 7 984 Sk s 3 % úrokom z omeškania ročne od právoplatnosti rozsudku do zaplatenia v mesačných splátkach po 1 000 Sk, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky. Žalobu na zaplatenie sumy 422 Sk s 3 % úrokom z omeškania ročne od právoplatnosti rozsudku do zaplatenia za časové obdobie rokov 1998 až 2002 zamietol. Žalovanému zároveň uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 90 % vo výške 900 Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že účastníci konania sú bývalí manželia, ktorí po vyporiadaní svojho bezpodielového spoluvlastníctva spoločne užívajú rodinný dom. Z nesporných tvrdení účastníkov vyplynulo, že v rokoch 1998 až 2002 platila za spotrebovanú elektrickú energiu v tomto dome len žalobkyňa a že žalovaný, aj keď určitý čas bolo odberné miesto vedené na neho, nedal žalobkyni na tento

účel žiadne peniaze. Súd prvého stupňa vychádzajúc z vyjadrenia Stredoslovenskej energetiky a.s. Žilina, obsahujúceho presný výpočet platieb vykonaných za sporné obdobie, dospel k záveru, že súčet alikvótnych platieb za toto obdobie pripadajúcich na jednu osobu užívajúcu predmetný rodinný dom (a teda aj žalovaného) predstavovala sumu 7 984 Sk. Keďže povinnosť platiť si svoje náklady mal žalovaný a na miesto neho túto povinnosť plnila žalobkyňa, žalovaný sa v zmysle § 454 Občianskeho zákonníka na jej úkor bezdôvodne obohatil, pretože žalobkyňa plnila za neho to, čo mal podľa práva plniť sám. Z tohto dôvodu súd zaviazal žalovaného na zaplatenie uvedenej sumy v prospech žalobkyne spolu s úrokmi z omeškania tak, ako boli špecifikované v žalobe, a vo zvyšnej časti týkajúcej sa bezdôvodného obohatenia vo výške 422 Sk s 3% úrokom z omeškania žalobu ako bezdôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Žiline (odvolací súd) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 10. decembra 2007 sp. zn. 9Co 17/2007 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobkyni 7 984 Sk s príslušenstvom, ako aj vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania, potvrdil ako vecne správny a žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Zároveň vyslovil, že v ostatnej, odvolaním nenapadnutej časti, pokiaľ bol žalobný návrh zamietnutý, zostáva rozsudok súdu prvého stupňa nedotknutý. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd skonštatoval, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vec aj správne právne posúdil. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že v sledovanom období nepoužíval taký počet elektrospotrebičov ako žalobkyňa, prípadne syn, ktorý má v dome zriadenú dielňu, i odvolací súd dospel k presvedčeniu, že je nad rámec možností súdu skúmať a zistiť, aký počet elektrospotrebičov používala v tom ktorom časovom období konkrétna osoba. V prvom rade bolo vecou dohody účastníkov, aby si usporiadali vzájomné vzťahy a to i s prihliadnutím na to, aké elektrospotrebiče používali a koľko elektrickej energie v skutočnosti pre seba spotrebovali. Žalovaný dohodu, z ktorej by vyplýval pre neho iný podiel na úhrade nákladov za spotrebovanú elektrickú energiu, nepreukázal. Pokiaľ k takejto dohode nedošlo, nebolo možné zo strany súdu určiť inak, než že ich podiely sú rovnaké. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom navrhoval napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že nižšie súdy vec nesprávne právne posúdili a že konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedol, že súdy sú povinné rozhodnúť na základe vykonaného dokazovania a dôkazy na potvrdenie uplatňovaného práva v sporovom konaní predkladá žalobca. Bol názoru, že žalobkyňa v predmetnej veci neunesla dôkazné bremeno, keďže nepredložila a ani nepreukázala rozsah plnenia za žalovaného, a súdy preto mali jej žalobu zamietnuť, nie namiesto nej sa zhostiť dôkazného bremena vykonávaním „objektívneho kritéria“ - rozdelenia platieb podľa počtu osôb žijúcich v rodinnom dome v spornom časovom období. Podľa dovolateľa uvedené „objektívne kritérium“ je nesprávnym právnym záverom nižších súdov, nakoľko je v rozpore s ustanovením § 454 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa bezdôvodne obohatil ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám. Ďalej mal za to, že súd pri tomto „suplovaní“ mal byť svojim výkladom nápomocný aj žalovanému, keďže mal jeho prejavy čo do popierania nárokov žalobkyne, ktoré prednášal v priebehu konania ako aj v odvolaní, vyhodnotiť ako vznesenie námietky premlčania v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak teda žalobkyňa podala žalobu na súde 2. mája 2002, treba mať za to, že jej právo na vydanie bezdôvodného obohatenia (ak preukáže, že plnila za žalovaného) za obdobie rokov 1998, 1999 a od 1. januára do 2. mája 2000 sa premlčalo.

Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Dovolaním žalovaného je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v ustanovení § 238 ods. 1, 2, 3 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť jeho dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Je treba (pre úplnosť) ešte poznamenať, že aj v prípade, ak by išlo napr. o zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania by bola vylúčená a to podľa § 238 ods. 5 O.s.p.; odvolací súd totiž rozhodol o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy.

Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Predmetom dovolacieho konania je peňažné plnenie vo výške 265,02 € (7 984 Sk). Táto suma neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy platnej v deň podania žaloby na súde. Dňa 2. mája 2002, kedy došlo k podaniu žaloby na súde prvého stupňa, predstavovala totiž minimálna mzda 4 920 Sk (porovnaj § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 90/1996 Z.z. o minimálnej mzde v znení

neskorších predpisov) a jej trojnásobok predstavuje sumu 14 760 Sk (489,94 €). Dovolanie žalovaného smeruje teda proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (7 984 Sk < 14 760 Sk).

Dovolanie žalovaného by vzhľadom na uvedený záver (zistenie) bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania; ak v konaní došlo k procesnej vade vymenovanej v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhú vetu O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Dovolateľ namietal, že rozhodnutia súdov obidvoch stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale

interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. – nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Rovnako ako dôvod, že rozhodnutia súdov obidvoch stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ani dôvod, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), čo tiež namietal dovolateľ, nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Aj dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. je síce o relevantným dovolacím dôvodom, ale v tom zmysle, že ním možno odôvodniť dovolanie, ktoré je procesne prípustné, tento dôvod sám osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z väd uvedenou v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však náhradu trov konania nepriznal, nakoľko nepodala návrh na uloženie tejto povinnosti žalovanému (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2012

JUDr. Milan D e á k , v. r.
predseda senátu

Za správnosť:
Hrčková Marta